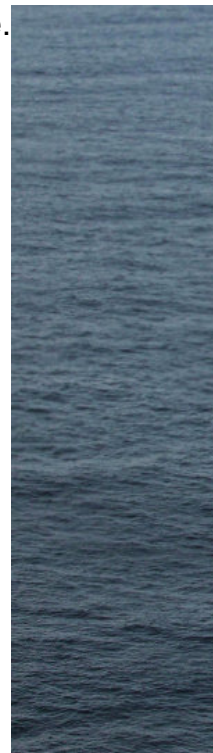

ПОДГОРИЦА – Црногорска потрага за нафтом и гасом, која је званично почела прошле године, требало би да наредне покаже прве резултате.

Наиме, у првом кварталу 2020. очекује се и прва бушотина у црногорском подморју када ће се знати да ли у том делу Јадранског мора има нафте и гаса, и колике су резерве, преноси Танјуг.

Црна Гора је дала страним компанијама концесије да траже нафту, придружујући се тако другим земљама у јадранском региону које одраније имају нафтне платформе.

Директор црногорске Управе за угљоводонике Владан Дубљевић каже за Дојче Веле да су концесионари, италијанско-руски конзорцијум Ени-Новатек, те грчка компанија Енергеан, до сада обавили тзв. 3D геофизичко снимање подморја. Током тог истраживања откривена је најмање једна геолошка формација у мору у којој могуће има нафте и гаса, и ту ће се почети с бушењем.

„Прва истражна бушотина биће ван територијалних вода Црне Горе, на око 22 километра од обале”, наводи Дубљевић.

Истраживање нафте и гаса у мору је, додаје се у тексту, неизвестан посао који може да донесе огроман профит, али може се десити и да се нафта не нађе у довољним количинама.

До сада су Ени и Новатек у снимање подморја уложили чак шест милиона евра, а Енергеан 3,5 милиона. Ипак, тек након што се прва геолошка структура избуши, знаће се каква је перспектива целе ове приче.

Потрагу за нафтом и гасом прате и протести еколошких организација у свим државама које излазе на Јадранско море. У Црној Гори су еколози крајем прошле године одржали и четвородневни протестни марш током ког су препешачили целу обалу дугу скоро 300 километара. Циљ им је био, како су рекли, да алармирају јавност о штетним последицама тих истраживања.

Мирсад Кургаш из мреже „СОС за Монтенегро“ за Дојче Веле тврди да је читав посао потраге за нафтом и гасом обавијен велом тајне.

„Већина документације која се тиче истраживања нафте и гаса проглашена је државном тајном. Ви имате државне институције којима је то у опису посла, а које се не оглашавају, него чак благонаклоно гледају на то. Нпр, Институт за биологију мора је, као једина научна институција те врсте, 2003. године, кад је вршено идентично истраживање, био против тога. Сада они то подржавају, па су једни од најодговорнијих за ово стање”, сматра Кургаш.

Он тврди да друге земље полако напуштају потрагу за нафтом на овај начин и подсећа на катастрофалне последице изливања нафте у Патагонији ове и у Мексичком заливу пре осам година. Додаје и да се Норвешка током ове године одлучила за радикални заокрет у тој сфери, те да ће одустати од „нафтног рударења”.

„У свету не постоји пример да су концесије дате тако близу обали као што је случај овде”, наводи Кургаш и подсећа да је Црна Гора подложна земљотресима и да би бушење нафте у подморју то само појачало.

С друге стране, Дубљевић каже да у Јадранском мору има чак 1.500 истражних бушотина и да их је највише у Италији, а има их и у Хрватској и Албанији.

Кургаш, међутим, указује да нафтне платформе нису донеле корист Италији.

„Њихово северно подморје је убијено, а на југу су морали да уведу рестрикције у истраживању”, каже еколошки активиста и додаје да ће нафтне платформе уништити црногорски туризам, иначе главну привредну грану у земљи, јер туристи неће хтети да се купају на плажама с којих се могу видети платформе.

Дубљевић, ипак, указује да је Црна Гора једина држава на Јадрану која има туризам, а нема нафтну индустрију, те да у Италији, Хрватској и Албанији нема никаквих проблема због тога.

„У Грчкој, такође, имамо пример где индустрија нафте успешно коегзистира с туризмом. На свега пет километара од острва Тасос, које је познато туристичко место, скоро 40 година налази се нафтна платформа”, напомиње Дубљевић.

Он открива и да евентуалне платформе у црногорским територијалним водама неће ни бити инсталиране бар још наредне три године, али да не морају бити уопште.

„Производња нафте и гаса не врши се само путем платформи и све чешће се користе тзв. бродови-фабрике за складиштење, производњу и претовар нафте и гаса, као и подземне инсталације које нису ни видљиве с обале”, објашњава Дубљевић.

Еколози тврде и да је ово истраживање погубно не само за биљни и животињски свет мора, већ и за укупно становништво.

„Немамо резултате како је ово истраживање утицало на живи свет у мору. Међутим, искуства наших рибара кажу да су та истраживања, односно тзв. сеизмичка

бомбардовања, веома штетна, јер прекидају ланац исхране у мору. Уништавањем малих организама у мору, попут планктона и рачића, уништавате и ланац исхране”, упозорава Кургаш.

Међутим, Дубљевић наводи пример Норвешке, која је пети произвођач нафте у свету, а примарна привредна грана јој је рибарство.

„То показује да је могуће да индустрија нафте коегзистира с осталим привредним гранама. Иако су ризици од те врсте истраживања минимални, предузете су све мере заштите и опреза. Заштита животне средине наш је апсолутни приоритет”, наглашава Дубљевић.

Он објашњава и да су током истраживања, на бродовима били присутни експерти који су вршили мониторинг параметара животне средине, а концесионари су у обавези да плате било какву потенцијалну штету, преко осигурања.

„Током досадашњих истраживања нису регистроване промене које би могле да укажу на негативан утицај 3D снимања на биодиверзитет мора”, закључује Дубљевић.

Ако се пронађу нафта и гас у црногорском подморју, држава ће у коначном, узимати између 62 и 68 одсто нето-профита. Планирано је и формирање нафтног фонда, по узору на норвешки који је најбогатији на свету и служи као новчана резерва за будуће генерације. У нафтни фонд Црне Горе би се сливао највећи део потенцијалних прихода од производње нафте и гаса, односно до 85 одсто, а новац би се, као у случају Норвешке, даље „оплођивао” улагањем у акције и штедњом.

И поред свега тога, еколози поручују да ће наставити да се буне.

„Имамо драстично ћутање система у глобалу, јер ми о овоме причамо још од 2003, али нико нас не слуша. Медији не пишу често о овоме, а чак су се и неке невладине организације ућутале. Ми ћемо наставити протесте и дефинитивно нема одустајања”, поручује Кургаш, а преноси Дојче Веле.

(Дојче веле)